

ANALIZA SWOT REGIONALA

Resurse umane, resurse de muncă, incluziune socială

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei de activitate a populației în vârstă de muncă în ambele medii de rezidență în ultimii 5 ani • Creșterea ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă în ambele medii de rezidență în ultimii 5 ani • Scăderea vizibilă a șomajului, cu aproape jumătate în ultimii 5 ani în ambele medii de rezidență • Diminuarea gradului de sărăcie și excluziune socială • Creșterea speranței medii de viață (Regiunea Centru ocupând locul al 2-lea între regiunile de dezvoltare, după Regiunea București - Ilfov) • Ameliorare semnificativă în ultimele două decenii și jumătate a mortalității infantile • Creșterea ponderii persoanelor ocupate care au absolvit instituții de învățământ superior • Creștere a populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rata de activitate a populației în vârstă de muncă a crescut de la 60% în 2013 la 63,4% în 2017 • Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă 15-64 ani) a crescut de la 54,2% în 2013 la 60,8% în 2017 • Rata șomajului BIM a scăzut de la 9,5% în 2013 la 4,2% • Rata sărăciei relative a scăzut de la 18,2% în 2013 la 17,3% în 2017 • Rata deprivării materiale severe a înregistrat o scădere vizibilă în perioada 2013-2017 de la 27,2% la 13,2% • Numărul de medici la 10.000 de locuitori a crescut de la 28 la 31 în perioada 2013-2017 • Numărul de centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice autorizate a crescut de la în perioada 2013-2017 de la 34 la 48 • Speranța de viață a crescut de la 70,59 de ani în 1990 la 76,36 de ani în 2018 • Mortalitatea infantilă s-a redus de la 20,6‰ în 1990 la 6,6‰ în 2018 • Creștere a populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8) de la 14,3% în 2013 la 17,9% în 2017
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea demografică și procesul de îmbătrânire demografică manifestate după anul 1990 • Evoluția descendentă a natalității și evoluția ascendentă a mortalității după 1990 • Rata ridicată de migrație externă după anul 2000 • Creștere ușoară a raportului de dependență demografică comparativ cu anul 1990 • Disparități intra-regionale în ce privește rata de activitate și de ocuparea a populației în vârstă de muncă 	<ul style="list-style-type: none"> • Rata sporului natural al populației a scăzut de la -0,3 ‰ în 2013 la -1,4‰ în 2017. • Rata natalității a scăzut de la 13,1‰ în 1990 la 9,9‰ în 2017 • Rata mortalității a crescut de la 9,8‰ în 1990 la 10,9‰ în 2017 • Raportul de dependență demografică s-a redus de la 50,2% în 1990 la 51,2% în 2017 • Rata de ocupare la nivelul Regiunii Centru în 2017, pentru populația de 15-64 ani, era de 60,8% comparativ cu o pondere de 67,6% la nivelul UE

<ul style="list-style-type: none"> • Nivel redus față de media europeană al ocupării forței de muncă • Dezechilibre în ce privește resursele de muncă produse de migrația masivă din zonele mai puțin dezvoltate (mediul rural, orașele mici etc.) • Grad redus de participare a populației în vârstă de muncă la formare și perfecționare profesională continuă, în special în mediul rural • Disparități teritoriale în ce privește oportunitățile de angajare și dezvoltare personală • Acces redus al grupurilor dezavantajate la educație și pe piața muncii • Ponderi ale populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8), mult sub media Uniunii Europene 	<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8), în 2017, era de 17,9% la nivelul Regiunii Centru, comparativ cu o pondere de 31,5% la nivelul UE28
<p style="text-align: center;">Oportunități</p>	<p style="text-align: center;">Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea tendinței de ameliorare a anumitor indicatori demografici • Implementarea de programe și politici favorabile dezvoltării tinerelor familii (family friendly policies) • Dezvoltarea de programe și politici care favorizează îmbătrânirea activă • Utilizarea eficientă a fondurilor europene și naționale pentru dezvoltarea de politici și proiecte care să faciliteze accesul comunităților defavorizate la educație și accesul pe piața muncii • Implementarea de politici la nivel local sau regional în vederea îmbunătățirii formării profesionale inițiale și continue și de creștere a adaptabilității sistemului educațional la cerințele pieței muncii • Continuarea programelor ce vizează stimularea antreprenoriatului și dezvoltarea abilităților antreprenoriale 	<ul style="list-style-type: none"> • Rata mortalității infantile a scăzut de la 7,9‰ la 6,6‰ în perioada 2013-2018 • „Europa mai socială” este unul din cele 5 obiective esențiale ale Politicii de Coeziune a UE pentru perioada 2021-2027 și are în vedere finanțarea de programe ce favorizează ocuparea de calitate, îmbunătățirea educației și a formării profesionale, incluziunea socială, accesul egal la sănătate • Finanțare la nivel național din Fondul Social European depășește 8 mld euro
<p style="text-align: center;">Amenințări</p>	<p style="text-align: center;">Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea în următorii ani a scăderii demografice 	<ul style="list-style-type: none"> • În ultimele două decenii și jumătate, populația regiunii s-a redus cu -18,5%, iar

<ul style="list-style-type: none"> • Accelerarea ritmului de îmbătrânire a populației și creșterea raportului de dependență demografică a vârstnicilor • Continuarea migrației, cu precădere a populației tinere și a celei înalt calificate • Menținerea unei rate scăzute de activitate a populației în vârstă de muncă din mediul rural • Nivelul educațional scăzut la grupurile dezavantajate social și creșterea abandonului școlar • Pondere scăzută a persoanelor cu studii superioare • Deficit de competențe și/sau personal calificat, mai ales în sectoarele cu dezvoltare rapidă și în sectoarele noi de activitate/ ocupațiile noi ca urmare a necorelării între oferta educațională cu nevoile de pe piața muncii, • Mobilitatea scăzută pe piața internă a muncii și participarea scăzută a forței de muncă la programe de formare continuă • Accentuarea problemelor economice și a celor sociale legate de sărăcie în orașele mici și în zona rurală 	<p>până în anul 2060, Regiunea Centru ar putea pierde 23,2% din populația existentă în anul 2015 potrivit previziunilor demografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponderea vârstnicilor s-a mărit de la 9,7% în 1990 la 16,5% în anul 2015, prognoza pentru 2060 fiind de 28,3% • Raportul de dependență demografică a vârstnicilor a crescut de la 14,5% în 1990 la 24,6% în 2015, prognozându-se ca va fi de 32,6% în 2030 și de 49,2% în 2060 • Rata îmbătrânirii demografice (raportul între populația vârstnică și cea de 0-14 ani) a crescut la 1063,4‰ în 2017, preconizându-se a fi de 2024,5‰ la orizontul anului 2060 • Rata de activitate a populației în vârstă de muncă din mediul rural din Regiunea Centru a coborât de la 68,2% în anul 2000 la 56,8% în anul 2017 • Indicatorul referitor la părăsirea timpurie a școlii a crescut de la 17,9% la 21,1% în perioada 2013-2017 (valori aproape duble față de cele la nivelul Uniunii Europene) • Ponderea persoanelor cu studii superioare în totalul populației din grupa de vârstă 30-34 de ani a crescut de la 21,3% în 2013 la 26,6% în 2017, însă se mențin sub valorile la nivelul Uniunii Europene (39,9% în 2017)
--	--

Dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale, dezvoltare urbană

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Rețea extinsă de transport rutier și feroviar • Grad de electrificare a rețelei feroviare superior celui la nivel național • Extinderea rețelei de drumuri regionale (județene) modernizate • Modernizarea serviciilor de transport urban • Modernizarea rețelei stradale urbane • Creșterea utilizării serviciilor de transport public urban • Extinderea rețelei de drumuri orășenești modernizate • Extinderea rețelei de alimentare cu apă • Acces crescut al populației la internet 	<ul style="list-style-type: none"> • Rețeaua rutieră totalizează 11 459 km, reprezentând 13,3% din totalul celei naționale • Rețeaua feroviară totalizează 1333 km, reprezentând 12,3% din totalul celei naționale • Gradul de electrificare a căilor ferate la nivel regional este de 50% față de un procentaj de 37,4% la nivel național • Lungimea totală a drumurilor județene modernizate la nivelul Regiunii Centru a crescut cu 86,1% în perioada 2013-2018, ajungând la 2454 km • Lungimea totală a străzilor orășenești modernizate la nivelul Reg. Centru s-a extins cu 9,2% în perioada 2013-2017 • Numărul total de vehicule pentru transport public local de pasageri (autobuze și microbuze, troleibuze) a crescut cu 12,5% în perioada 2013-2017 • Numărul total de pasageri transportați în transportul public local de pasageri a crescut cu 47,3% în perioada 2013-2017 • În 2017, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile a crescut cu 14,4% comparativ cu 2013 • Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare s-a mărit cu 25,8% în intervalul 2013-2017 • Numărul populației deservite de sistemul public de alimentare cu apă a crescut cu 16,0% între 2013 și 2017 • Ponderea gospodăriilor cu acces la internet a crescut de la 49,5% în anul 2013 la 65%, în 2017
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de transport rutier insuficient dezvoltată • Starea necorespunzătoare a infrastructurii feroviare de transport și lipsa de atractivitate a transportului feroviar • Întârzierile în derularea proiectelor majore de modernizare a infrastructurii de transport • Accesibilitatea redusă a unor zone din cadrul Regiunii Centru 	<ul style="list-style-type: none"> • Din cei 11459 km de drumuri publice din Regiunea Centru, doar 50% sunt drumuri modernizate la finalul anului 2018 • Cf. Strategiei Naționale de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2018-2022, viteza redusă de deplasare și lipsa de punctualitate a trenurilor sunt cauzele principale de insatisfacție vis a vis de sistemul feroviar din România • Cf. datelor din Strategiei Naționale de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2018-2022, în 2017, volumul de transport și volumul de prestații în transportul feroviar românesc s-au redus cu 86% față de nivelurile înregistrate în 1989, cota de piață a pentru acest mod de

<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură tehnico-edilitare incompletă în multe din noile zone rezidențiale • Starea precară a infrastructurii de educație, sănătate și cultură în multe orașe mici ale Regiunii Centru 	<p>transport ajungând la 16,5% în cazul transportului de pasageri și la 20,5% în cazul transportului de mărfuri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se înregistrează întârzieri mari atât în ce privește finalizarea autostrăzilor (loturile 1 și 2 ale autostrăzii Sebeș Turda, autostrada Târgu Mureș-Câmpia Turzii, autostrada Comarnic-Brașov) cât și modernizarea căii ferate (reabilitarea căii ferate Brașov –Simeria și a tronsonului Brașov- Predeal) • Proiectele regionale de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată finanțate prin POIM înregistrează întârzieri considerabile
<p>Oportunități</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea strategiilor urbane de dezvoltare urbană și a planurilor de mobilitate urbană durabilă • Creșterea sumelor destinate dezvoltării urbane durabile prin FEDR și a sumelor pentru proiectele din cadrul Inițiativei Urbane Europene • Implicarea mai puternică a societății civile în modelarea dezvoltării orașelor • Implementarea de proiecte de dezvoltare la nivelul zonelor urbane funcționale • Continuarea în ritm susținut a proiectelor de extindere și modernizare a infrastructurii regionale de transport în vederea unei conectări mai bune la rețelele TEN-t (incl digitalizare) 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea la 6% din FEDR, în perioada 2021-2027, a alocării pentru dezvoltarea urbană durabilă și a sumelor destinate inițiativei urbane europene • Alocarea fondurilor europene pentru dezvoltare urbană în perioada 2021-2027 pe baza unor strategii de dezvoltare integrate la nivelul zonelor urbane funcționale • Unul dintre cele 5 obiective majore ale Politicii de Coeziune în perioada 2021-2027 este acela al Europei mai conectate (Obiectivul tematic 3), iar instrumentul financiar corespunzător „Connecting Europe Facility” primește o alocare de peste 42 mld euro • Direcție de finanțare pentru digitalizarea transporturilor în cadrul OT3 • Constituirea unui portofoliu de proiecte de modernizare a drumurilor regionale (județe) la nivel regional coordonată de către CDR Centru • Studii preliminare privind construirea unor terminale intermodale de transport • Accelerarea lucrărilor la Aeroportul Brașov
<p>Amenințări</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea întârzierilor în ce privește modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de transport • Dezvoltarea „spontană” a orașelor, în dezacord cu principiile dezvoltării urbane durabile 	<ul style="list-style-type: none"> • Stadiul fizic în iunie 2019 al tronsoanelor de autostrăzi din Regiunea Centru aflate în faza de execuție , potrivit CNADNR:A3, Tronson Tg. Mureș-Ogra, lot 1: 0%, lot2: 99,48%, tronson Ogra – Câmpia Turzii lot2: 67,02%, lot 3: 26,85%, A1, Tronson Sibiu-Boița: 0%, A10, Sebeș-Turda, lot1: 71,30%, lot2: 51,20%, A3, tronson Comarnic-Brașov: 0,24%, Varianta ocolitoare Tg. Mureș: 35%,

<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea ritmului lent al extinderii infrastructurilor de utilități publice • Ritmul mai rapid de creștere a sistemelor poluante de transport în comparație cu cele mai puțin poluante • Menținerea blocajelor în implementarea proiectelor de dezvoltare urbană durabilă • Creșterea decalajelor de dezvoltare între orașele mari și localitățile urbane mici 	<p>-contract reziliat, DN73 Pitești- Brașov: 42%, Varianta de ocolire Brașov lot3, tronson II: 99%</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stadiul fizic al lucrărilor de modernizare a căii ferate, parte a coridorului IV, la începutul anului 2019: lotul Simeria-Vințu de Jos: 97,03%, lotul Vințu de Jos –Coșlariu: 89,04%, lotul Sighișoara-Ațel: 96,8%, lotul Ațel-Micăsasa: 95,7%, lotul Micăsasa –Coșlariu: 80%, tronsoanele Predeal-Brașov și Brașov-Sighișoara: 0%
---	---

Mediu, eficiență energetică, schimbări climatice

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea în perioada 2014-2018 a dezvoltării infrastructurii tehnice de protecție a mediului • Suprafață extinsă a zonelor protejate din Regiunea Centru 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea la peste 93% a gradului de acoperire a populației cu servicii de salubritate (2,2 milioane beneficiari în anul 2017) • Extinderea între 2014 și 2018 a infrastructurii regionale de protecție a mediului (ponderea populației conectate la rețeaua de evacuare a apelor menajere a crescut de la 57% la 65%, iar ponderea populației cu acces la sistemul de alimentare cu apă a crescut de 69% la peste 76%) • Regiunea Centru cuprinde părți însemnate din Parcurile Naționale: Piatra Craiului, Cheile Bicazului-Hășmaș și Călimani și din Parcurile Naturale: Defileul Mureșului, Apuseni și Bucegi • Suprafața siturilor NATURA 2000 era în anul 2017 de 16.760 km² (49,1% din suprafața regiunii)
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Rata scăzută de reciclare a deșeurilor municipale • Lipsa de eficiență a măsurilor de penalizare a companiilor care nu respectă normele legale în domeniul protecției mediului • Monitorizarea deficitară a calității mediului • Poluarea produsă de către fostele platforme industriale sau exploatarea miniere • Suprafața redusă a spațiilor verzi din zonele urbane comparativ cu standardul minim european și cu recomandările OMS 	<ul style="list-style-type: none"> • Conform statisticilor oficiale rata de reciclare a deșeurilor municipale la nivel național în 2017 era de doar 13,9% • Nivelul foarte ridicat de poluare a terenurilor pe care au funcționat fostele combinate chimice de la Făgăraș, Victoria, Târnăveni etc și al iazurilor de decantare și haldelor de steril din fostele zone miniere • Suprafața medie a spațiilor verzi din orașele Regiunii Centru este de 19 mp/loc, sub minimul cerut de Comisia Europeană (26 mp) sau de recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (50 mp/ loc.)
Oportunități	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea programelor guvernamentale de sprijinire a achizițiilor „verzi” pentru locuințe, electrocasnice mari și mijloace de transport • Sprijinirea implementării măsurilor din cadrul PAEDC-urilor adoptate la nivelul 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea programelor de tipul „Casa verde”, „Sisteme fotovoltaice”, „Rabla”, „Rabla Plus”, „Rabla pentru electrocasnice” gestionate de către Administrația Fondului pentru Mediu” • Numeroase comunități urbane și rurale din Regiunea Centru au aderat la Convenția Primarilor, și-au adoptat PAEDC-uri și au început implementarea acestora

<p>comunităților urbane și rurale din Regiunea Centru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducerea unor programe educative în domeniul mediului pentru elevi • Derularea unor programe de conștientizare a importanței protecției mediului 	<ul style="list-style-type: none"> • Derularea și replicarea unor programe de tipul „Conștientizarea publicului privind gestionarea deșeurilor” derulat în prezent de către AFM
<p>Amenințări</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Întârzierile în derularea proiectelor de infrastructură în domeniul protecției mediului • Creșterea semnificativă a numărului de autovehicule vechi și poluante • Defrișările ilegale și exploatarea pădurilor într-o manieră nesustenabilă • Desfășurarea unor activități economice care afectează cursurile de apă și lacurile din Regiune • Presiunile antropice asupra mediului înconjurător care afectează biodiversitatea regională 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea proiectelor contractate prin POIM 2014-2020, Axa 3, incl. cele din Regiunea Centru, înregistrează întârzieri considerabile • Cf. datelor INS, la sfârșitul anului 2018, aproape 79% din autovehiculele din România aveau vechime de peste 10 ani

Economia regională

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Creștere economică stabilă înregistrată în perioada 2013-2018 și creșterea gradului de convergență cu economiile europene • Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și a serviciilor oferite pentru întreprinderi • Nivel ridicat al exporturilor/locuitor comparativ cu media națională • Valoare ridicată a investițiilor străine atrase • Nivel în creștere al productivității muncii • Număr în creștere al salariaților 	<ul style="list-style-type: none"> • În 2017, PIB/ loc a ajuns la 60% din media UE28 , în creștere de la 51% în anul 2013 (cf. Eurostat) • În 2018, în Regiunea Centru funcționau 19 parcuri industriale • 23 cluster economice în domenii foarte diverse, de la agro-food la IT și industrii creative și de la turism balnear la prelucrări metalice • În 2018, în Reg. Centru, valoarea exporturilor/ loc. a atins 4644 euro, cu 1/3 peste nivelul național al indicatorului (3468 euro) • Valoarea ISD la sfârșitul anului 2018 se ridica la 7,33 mld. euro (9% din investițiile străine din România, cf. Raportului BNR) • Nivelul productivității muncii raportat la media europeană, a crescut de la 50,5%, în 2013 la 59,1% în 2017 • Nr. total al salariaților a crescut cu o cincime între 2013 și decembrie 2018, de la 573 807 la 683 010 persoane • Nr. șomerilor s-a redus cu 56%, de la 69 915 persoane în decembrie 2013 la 30 860 în decembrie 2018
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea scăzută a întreprinderilor inovative • Nivel scăzut de inovare la nivel regional • Procentaj scăzut din PIB al cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare și legătura slabă între cercetare și mediul economic • Număr scăzut al IMM-urilor raportat la populația regiunii (dezvoltare încă redusă a antreprenoriatului) • Nivel scăzut de digitalizare a economiei • Nivel încă scăzut de internaționalizare al IMM-rilor (implicând cel puțin una din activitățile specifice: exporturi directe, importuri directe, 	<ul style="list-style-type: none"> • Cf. datelor INS, în anul 2016, doar 7,1% din firmele regionale sunt încadrabile în categoria companiilor inovatoare • Conform clasamentului întocmit de Comisia Europeană, Reg. Centru este un inovator modest la nivel european, având un punctaj de doar 0,129, în scădere față de anii anteriori • Ponderea cheltuielilor pentru cercetare- dezvoltare în PIB-ul regional era în 2016 de 0,31%, mult sub media europeană de 2,06% • Nr. IMM-uri/ 1000 locuitori, în Reg. Centru era în 2017 de 27,5, comparativ cu media europeană de 47,9 • Ponderea firmelor din România care efectuează tranzacții comerciale electronice era de 14% în 2018, comparativ cu media europeană de 45%, iar ponderea firmelor românești care efectuează vânzări online era de 9% , în anul 2018, comparativ cu 17% la nivelul UE28 • 46% din IMM-urile românești nu au efectuat nicio activitate de internaționalizare în cadrul UE, iar 74%

<p>investiții în străinătate, subcontractori externi, servicii subcontractate către firme străine, cooperare cu firme străine)</p>	<p>dintre acestea nu au efectuat nicio activitate de internaționalizare în afara Uniunii Europene</p>
<p>Oportunități</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența și dezvoltarea unor domenii economice bine specializate • Dezvoltarea rețelelor de cooperare economică • Diversificarea programelor și introducerea de noi instrumente de finanțare pt. IMM-uri • Ponderea în creștere a activităților economice cu valoare adăugată mare 	<ul style="list-style-type: none"> • Prin Strategia Regională de Specializare Inteligentă au fost identificate 9 domenii economice cu potențial semnificativ de creștere • Dezvoltarea unor rețele europene care oferă suport IMM-urilor precum: <i>The Enterprise Europe Network</i>, <i>Your Europe Business</i>, <i>International Cluster Matchmaking Events</i> • Programul european COSME pune la dispoziția IMM-urilor 2 tipuri de instrumente financiare: <i>Loan Guarantee Facility (LGF)</i> și <i>Equity Facility for Growth (EFG)</i> • Ponderea sectorului terțiar în valoarea adăugată brută regională a crescut de la 44,8% în 2007 la 51% în 2013 și la 55,8% în anul 2016
<p>Amenințări</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți în ce privește asigurarea unei forțe calificate de muncă • Lipsa de predictibilitate a regimului fiscal pentru firme • Condiții dificile și costuri ridicate de creditare pentru IMM-uri (accesul la finanțare) • Accentuarea polarizării economice la nivel regional 	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul locurilor de muncă vacante a crescut de 1,9 ori în perioada 2013-2018 • Sunt operate modificări dese la codul fiscal, fără o consultare prealabilă a firmelor • Costurile de creditare oferite de sectorul bancar din România pentru IMM-uri (rate de 9-10% pe an) sunt considerate de firmele din Regiunea Centru împovărătoare • Valoarea P.I.B./ loc. pt. cel mai dezvoltat județ al Regiunii Centru era de 1,8 ori mai mare față de valoarea indicatorului pentru cel mai puțin dezvoltat dintre județele regiunii

Dezvoltarea turismului

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial turistic important și diversificat în toate cele 6 județe ale regiunii • Resurse balneare și balneoclimatice importante • Capacitate de cazare turistică importantă, în bună parte construită recent sau modernizată • Prima regiune turistică a României în ce privește capacitatea de cazare în funcțiune (indicator ce include nr. de zile de funcționare a capacității) • Prima regiune turistică a României în ce privește fluxul turistic (sosiri respectiv înnoptări ale turiștilor) • Prima regiune a României în funcție de nr. de vizitatori în muzee 	<ul style="list-style-type: none"> • 20% din capacitatea de cazare existentă la nivel național (locul 2 la nivel național, după Reg. Sud-Est) • ¼ din capacitatea de cazare în funcțiune la nivel național (locul 1 la nivel național) • 6 din cele 29 stațiuni balneoclimatice sunt situate în Reg. Centru • 7 din cele 47 stațiuni turistice de interes național sunt în Regiunea Centru • 20 din cele 72 stațiuni turistice de interes local sunt localizate în Regiunea Centru • 3,05 milioane turiști cazați în anul 2018 (23,7% din totalul turiștilor sosiți în România, locul 1 la nivel național) • 6,08 milioane înnoptări ale turiștilor cazați în anul 2018 (21,2% din totalul înnoptărilor în România, locul 1 la nivel național) • În 2017, Reg. Centru a avut o pondere de 29,6% din totalul vizitatorilor în muzee la nivel național
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de transport parțial nemodernizată și accesibilitatea redusă a unor zone cu potențial turistic, transportul feroviar neatractiv • Transportul în comun slab dezvoltat, infrastructura de transport alternativ aproape inexistentă (ex. ciclism) • Infrastructura de agrement învechită și insuficient dezvoltată în stațiunile turistice și balneare, ofertă redusă și slab structurată în ce privește petrecerea timpului liber • Mijloace și activități de informare și semnalizare 	<ul style="list-style-type: none"> • 35,6% din lungimea totală a rețelei rutiere la nivel regional existente în 2019 o reprezintă drumurile nemodernizate (drumuri pietruite sau de pământ) • Zonele montane, în care se află importante obiective turistice au, de regulă, un nivel redus de accesibilitate (a se vedea analiza <i>Infrastructura de transport - factor cheie în dezvoltarea durabilă a Regiunii Centru</i>)

<p>turistică insuficiente (incl. în limbi de circulație internațională)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți privind asigurarea forței calificate de muncă • Diferențe considerabile în ce privește calitatea serviciilor turistice oferite raportată la preț 	
<p>Oportunități</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Alocări financiare prin POR 2014-2020 și PNDR 2014-2020 pentru dezvoltarea turismului (Axa 7 din POR 2014-2020) și prin Obiectivul 5 al Politicii de Coeziune 2021-2027 • Dezvoltarea unor forme de turism de nișă (ex. Sibiu, Regiune Gastronomică 2019, wine tourism, local touch, cicloturism, călărie în toate județele Regiunii Centru • Combinarea turismului cu alte activități (îngrijirea sănătății – exemplu regional: turismul balnear - sector de specializare inteligentă, industrii culturale, industrii artisanale) • Implementarea conceptului de management al destinației turistice la nivel de arealuri turistice 	<ul style="list-style-type: none"> • Axa 7 din POR 2014-2020, dedicată dezvoltării infrastructurii turistice are o alocare financiară la nivel regional de 13,7 mil. euro • Prin Obiectivul 5 al Politicii de Coeziune 2021-2027 se vor putea finanța: protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice conexe, protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale, protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului • Programul Sibiu - Regiune Gastronomică Europeană 2019 • Organizarea de târguri tematice, gastronomice, in toate județele Regiunii Centru • Turismul balnear, sector de specializare inteligentă la nivel regional • Implementarea la nivelul unui județ a conceptului de OMD: județul Sibiu- destinație turistică
<p>Amenințări</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Întârzieri în finalizarea modernizării infrastructurii de transport • Întârzieri în finalizarea modernizării infrastructurii tehnico-edilitare în stațiunile balneare și în cele turistice • Desfășurarea unor activități economice care aduc prejudicii unor zone naturale cu potențial turistic (exploatările silvice 	<ul style="list-style-type: none"> • Defrișările și exploatările silvice intense, lucrările care afectează albiile râurilor, pășunatul în zonele protejate etc pot afecta peisajele naturale care atrag turiștii • Ridicarea unor construcții noi în centre urbane sau în zone rurale fără respectarea specificului arhitectural local • Standardele de calitate în domeniul turismului nu sunt cunoscute și respectate de către toți furnizorii de servicii turistice

intense, lucrările care afectează albiile râurilor, pășunatul în zonele protejate)

- Desfășurarea unor activități economice care aduc prejudicii unor zone antropice cu potențial turistic (construcții noi în centre urbane sau în zone rurale fără respectarea specificului arhitectural local)
- Lipsa standardizării serviciilor turistice (standardele de calitate în domeniul turismului nu sunt cunoscute și respectate de către toți furnizorii de servicii turistice)
- Corelarea redusă între strategiile și politicile de marketing în domeniul turismului existente la nivel local
- Concurența extraregională

- Nerezolvarea situației juridice (proprietatea) a clădirilor de patrimoniu și a obiectivelor de interes balnear

Agricultură, silvicultură, dezvoltare rurală

Puncte tari	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial agricol și silvic semnificativ • Investiții importante în agricultură și în sectorul agroalimentar realizate în special de către firmele mari și mijlocii • Implementarea, prin PNDR, a unui nr. semnificativ de proiecte de modernizare a exploatațiilor agricole de dimensiuni mici și mijlocii • Dezvoltarea unor lanțuri valorice locale în domeniul agro-food • Grad semnificativ de acoperire de către producătorii locali a nevoilor pieței regionale și ale pieței naționale • Important bazin de exploatare forestieră 	<ul style="list-style-type: none"> • Suprafețele agricole reprezintă 55,7% din suprafața Regiunii Centru, iar pădurile 36,5% din teritoriu • Numărul de mașini agricole a crescut cu 13,6% în perioada 2013-2017 • Suprafața terenurilor pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice și naturale s-a mărit cu 21,7% în perioada 2013-2017 • Reg. Centru ocupă locul 1 la nivel național la următoarele culturi: cartofi, sfeclă de zahăr, furaje verzi, locul 1 la efectivele de ovine și locul 3 la efectivele de bovine, locul 1 la producția de lână, locul 3 la producția de lapte • Productivitatea muncii în agricultură, peste cea înregistrată de acest sector la nivel național, cunoaște o tendință de creștere, maximul fiind atins în anul 2017 • Cantitatea totală de lemn recoltat în cursul anului 2017 a fost de 3,6 milioane mc (locul 2 la nivel național)
Puncte slabe	Referințe
<ul style="list-style-type: none"> • Rată scăzută de ocupare și nivel redus de diversificare a activității economice în mediul rural • Pondere mare a agriculturii și silviculturii în totalul populației ocupate la nivel regional • Dezvoltare redusă a infrastructurii de drumuri și a infrastructurii tehnico- edilitare în mediul rural • Dezvoltare slabă a infrastructurii de educaționale și de sănătate • Variabilitate mare a producției agricole (în special a producției vegetale) și dependență mare a agriculturii de factorii climatici • Fragmentarea excesivă a producției agricole și lipsa 	<ul style="list-style-type: none"> • În 2017, rata de ocupare în mediul rural a populației de 15-64 ani a fost de doar la 53,5% • În 2017, numărul populației ocupate în agricultură se ridica la 173,9 mii de persoane • În 2017, ponderea agriculturii și silviculturii în totalul populației ocupate la nivel regional era de 16,8% • În 2017, doar 285 din cele 357 comune din Regiunea Centru sunt conectate parțial sau în totalitate la rețeaua publică de distribuție a apei • Numărul comunelor racordate la sistemul de canalizare publică în 2017 era de numai 166 (46,5%) • În 2017, numărul comunelor racordate la sistemul de distribuție a gazelor era de 194 (54,3%) • Drumurile comunale modernizate și cele cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare reprezintă doar 35,4% din totalul drumurilor comunale din Regiunea Centru

<p>asocierii micilor producători agricoli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivel încă redus al exporturilor de produse agroalimentare • Valorificarea scăzută a resurselor forestiere (sub formă de cherestea) 	<ul style="list-style-type: none"> • În 2016, la nivelul Regiunii Centru, erau 323 mii exploatații agricole, suprafața medie/ exploatație fiind de 4,68 ha • Produsele agroalimentare dețineau în 2018 o pondere de doar 2,4% din totalul exporturilor regionale
<p>Oportunități</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea eficientă a sumelor alocate prin PNDR 2014-2020 și prin viitorul PNDR și a sumelor disponibile prin alte programe de dezvoltare pentru mediul rural • Creșterea interesului pentru agricultura ecologică • Forme emergente de organizare a producției agricole pe orizontală și verticală 	<ul style="list-style-type: none"> • PNDR 2014-2020 are o alocare financiară la nivel național de peste 8 mld. Euro pentru proiecte de modernizare a agriculturii, silviculturii și zonelor rurale • PNDR 2021-2027 are o alocare financiară la nivel național de 6,7 mld. Euro pentru proiecte de modernizare a agriculturii, silviculturii și zonelor rurale la care se adaugă peste 13 mld. Euro pentru plățile directe
<p>Amenințări</p>	<p>Referințe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Schimbările climatice • Lipsa de organizare și cooperare a micilor producători agricoli • Continuarea declinului demografic înregistrat de majoritatea zonelor rurale (mergând până la depopularea unor localități) și accentuarea îmbătrânirii demografice • Adâncirea discrepanțelor între mediul rural și cel urban în ce privește infrastructura edilitară, calitatea vieții și oportunitățile economice 	<ul style="list-style-type: none"> • Suprafața medie ce revine pe o exploatație agricolă era de 4,68 hectare în anul 2016 • Productivitatea muncii în agricultură, în 2015, la nivelul Regiunii Centru, era de 3,8 ori mai redusă decât media la nivelul tuturor sectoarelor economice